

Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут будівництва та архітектури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
e-підпис Валерій СОРОКА
19.09.2022

03-10-89S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Безпека життєдіяльності та цивільний захист		Life safety and civil protection
Шифр за ОП	ЗП9	Code in Degree Program
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Level of education: bachelor's (first)
Галузь знань Транспорт	27	Fields of knowledge Transport
Спеціальність Автомобільний транспорт	274	Field of study: Automobile transport
Освітня програма: Автомобільний транспорт		Degree Program: Automobile transport

SYLLABUS

Силабус навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Автомобільний транспорт» спеціальності 274 «Автомобільний транспорт». Рівне. НУВГП. 2022. 10 стор.

ОПП на сайті університету: <https://cutt.ly/PXzuHyS>

Розробник силабусу: Туровська Галина Іванівна, к.т.н., доцент, доцент кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 1 від "07" вересня 2022 року

В.о. завідувача кафедри: е-підпис Кухнюк Олег Миколайович, к.т.н., доцент.

Керівник (гарант) ОП: е-підпис Марчук Микола Михайлович, к.т.н., професор.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННМІ
Протокол № 1 від "07" вересня 2022 року

Голова науково-методичної ради з якості ННМІ: Марчук Микола Михайлович, к.т.н., професор.

СЗ №-4135 в ЕДО.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*

Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Автомобільний транспорт
Спеціальність	274 «Автомобільний транспорт»
Рік навчання, семестр	4-й, 7-й
Кількість кредитів	3
Лекції:	14 год/2 год
Практичні заняття:	16 год/4 год
Самостійна робота:	60 год/84 год
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФІЛ ЛЕКТОРА

Лектор

Туровська Галина Іванівна, доцент, кандидат технічних наук, доцент кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності

Вікіситет

<https://cutt.ly/Ngr78T1>

ORCID

<https://orcid.org/0000-0002-1492-9123>

Канали комунікації

h.i.turovska@nuwm.edu.ua

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація навчальної дисципліни

<http://ep3.nuwm.edu.ua/23997/>

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2473>

Компетентності

ЗК 2. Здатність використовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність працювати самостійно та у складі команди.

ФК 1. Здатність застосовувати типові аналітичні методи для розв'язування інженерних завдань у галузі автомобільного транспорту.

ФК 3. Здатність застосовувати відповідні кількісні математичні, наукові та технічні методи для вирішення інженерних завдань у галузі автомобільного транспорту.

ФК 4. Здатність втілювати інженерні розробки

для отримання практичних результатів.
 ФК 5. Здатність розуміти завдання сучасного виробництва.

ФК 6. Здатність визначати техніко-економічну ефективність типових систем та їхніх складників на основі застосовування аналітичних методів.

ФК 14. Здатність демонструвати розуміння, у яких царинах можна використовувати інженерні знання.

Програмні результати навчання

ПРН-5. Здатність використовувати отримані знання в аналізованні інженерних об'єктів, процесів та методів.

ПРН-12. Здатність розуміти проблеми охорони праці та правові питання і передбачати соціальні й екологічні наслідки реалізування технічних завдань.

ПРН-19. Здатність розуміти потребу самостійно навчатися впродовж життя.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність логічно і системно мислити; управляти своїм часом; навички самоорганізації; вміння працювати з інформацією; оцінювати ризики та приймати рішення; навички усного спілкування; вміння працювати в команді; розуміння важливості дедлайнів.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекцій 14 год

Практичних 16 год

Самостійна робота 60 год

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН1

Аналізувати механізми впливу небезпек на людину та вміти надати допомогу з практичних питань безпеки життєдіяльності

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)

Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності

Лекції: знати основні поняття та визначення безпеки життєдіяльності; демонструвати розуміння сучасних проблем і головних завдань безпеки життєдіяльності; розвивати ризик-орієнтоване мислення; знати основні принципи формування безпечної життєдіяльності людини.

Практичні заняття: аналізувати та оцінювати небезпечні ситуації; вміти оцінити безпеку технологічних процесів і обладнання; визначати коло своїх обов'язків з питань виконання завдань професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення небезпек; презентувати результати у формі есе.

Самостійна робота: Модель життєдіяльності людини. Правові основи безпеки життєдіяльності (опрацювати питання; написати звіт у формі есе).

Методи та технології навчання

словесний метод; діалогічний метод; практичні методи; наочні методи; робота з навчально-методичною літературою, навчальна дискусія.

Засоби навчання

бібліотечні фонди (навчально-методична та наукова література), навчально-наочні; дидактичні матеріали; відеометод.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН2

Застосовувати інноваційні підходи та сучасні методи, спрямовані на регулювання виробничої безпеки

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	<p><u>Лекції:</u> визначити характер взаємодії організму людини з небезпеками середовища існування; оцінювати негативні чинники середовища перебування та визначити шляхи усунення їх дії на людину; орієнтуватися в основних методах і системах забезпечення безпеки; формувати культуру безпеки; знати закономірності трудової діяльності людини в системі «людина-техніка-середовище» і визначення правил її організації.</p> <p><u>Практичні заняття:</u> знати вплив психофізіологічних особливостей людини на формування її безпеки; вміти організувати робочі місця з оптимальними ергономічними параметрами; презентувати результати у формі есе.</p> <p><u>Самостійна робота.</u> Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі (опрацювати тему; написати звіт у формі есе).</p>
Методи та технології навчання	словесний метод; діалогічний метод; практичні методи; наочні методи; робота з навчально-методичною літературою, нормативно-правовими актами; навчальна дискусія.
Засоби навчання	Бібліотечні фонди (навчально-методична та наукова література), навчально-наочні; дидактичні матеріали; відеометод.

За поточну (практичну) складову оцінювання – 30 балів

За модульний (теоретичний) контроль знань, модуль 2 – 20 балів

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РНЗ

Застосовувати отримані знання правових основ цивільного захисту в практичній діяльності

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	<p>Змістовий модуль 2. Цивільний захист</p> <p><u>Лекції:</u> знати нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту; вміти класифікувати надзвичайні ситуації; демонструвати обізнаність щодо заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту.</p> <p><u>Практичні заняття:</u> вміти визначити вихідні дані під час підготовки управлінських рішень в межах своїх повноважень для мінімізації наслідків надзвичайних ситуацій; презентувати результати у формі есе.</p> <p><u>Самостійна робота.</u> Особливості організації системи цивільного захисту населення в країнах світу. Порядок надання населенню інформації про наявність загрози або виникнення НС, правил поведінки та способів дій в цих умовах. Ідентифікація та паспортизація об'єктів підвищеної небезпеки. (опрацювати питання; написати звіт у формі есе).</p>
Методи та технології навчання	словесний метод; діалогічний метод; практичні методи; наочні методи; робота з навчально-методичною літературою, науково-виробничими журналами, нормативно-правовими актами; навчальна дискусія.
Засоби навчання	бібліотечні фонди (навчально-методична та наукова література), навчально-наочні; дидактичні матеріали (законодавчі та інструктивні матеріали, додаткова література); відеометод.

За поточну (практичну) складову оцінювання – 30 балів

За модульний (теоретичний) контроль знань, модуль 2 – 20 балів

Усього за поточну (практичну) складову оцінювання, балів	60
Усього за модульний (теоретичний) контроль знань, модуль 1, модуль 2, бали	40
Усього за дисципліну	100

Методи оцінювання та структура оцінки

Оцінка діяльності за видами навчальної роботи з дисципліни представлена в шкалі оцінювання (<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2473>).

Поточний контроль знань проводиться у формі комп'ютерного тестування, яке включає за кожним змістовим модулем теоретичні та практичні завдання. Кількість завдань у тесті за кожним модулем – 20. Загальна кількість завдань до модульного контролю – 100 завдань на 1 кредит. Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом проведення тестування та оцінки звіту з самостійної роботи;
- з практичних завдань – за допомогою перевірки виконаних завдань та оцінки звіту з практичних робіт.

Додаткові бали (до 7 б.) поточної складової оцінки можна отримати за:

- підготовку презентаційних матеріалів за окремими темами навчальної дисципліни;
- підготовку аналітичного огляду наукових публікацій в періодичних журналах;
- написання наукової статті (тез доповіді);
- участі у виконанні наукових досліджень, присвячених питанням безпеки життя та діяльності людини.

Проведення поточного контролю знань здобувачів регламентовано нормативним документом: <https://cutt.ly/kE9NGxR>

Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти

Навчальні дисципліни «Вища математика», «Фізика», «Хімія», «Основи екології», «Безпека дорожнього руху» необхідні для сприйняття змісту дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист», яка закладає відповідну теоретичну та інформаційну бази для оволодіння компетентностями з навчальних дисциплін, таких як «Основи технології виробництва та ремонту автомобілів», «Технічна експлуатація автомобілів», «Технологічне обладнання для обслуговування і ремонту автомобілів» та освітнього компонента «Практика виробнича (Технічна експлуатація ДТЗ)».

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі можуть бути залучені до реалізації наукових індивідуальних тем досліджень у розрізі тематики курсу. У освітньому процесі використовуються результати досліджень, опубліковані у матеріалах всеукраїнських, міжнародних наукових і науково-практичних конференцій: «Безпека людини і реалізація права на працю в сучасних умовах життєдіяльності», «Проблеми цивільного захисту населення та

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності

Результат навчання РН1	Кількість годин: лекції – 2(1); практ. – 2	Література: Туровська Г.І. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. URL: https://cutt.ly/7Xdru0v	Навчальна платформа Moodle: https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2473 Додаткові ресурси: Безпека життєдіяльності: навч. посіб. / за ред. В.В. Березуцького. URL: https://cutt.ly/nmd2vyh
------------------------	--	--	---

Опис теми Наукові засади безпеки життєдіяльності. Основні поняття та визначення безпеки життєдіяльності. Шкідливі та небезпечні чинники життєвого середовища. Джерела небезпек та їх класифікація. Аксиома про потенційну небезпеку діяльності людини. Безпека в системі «людина-техніка-середовище». Поняття про людський чинник та його роль у виникненні небезпек. Людина як суб'єкт системи управління безпекою життєдіяльності.

Тема 2. Ризик та небезпека в предметній діяльності

Результат навчання РН1	Кількість годин: лекції – 2; практ. – 2 (2)	Література: Туровська Г.І. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. URL: https://cutt.ly/7Xdru0v	Навчальна платформа Moodle: https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2473 Додаткові ресурси: Безпека життєдіяльності: навч. посіб. / за ред. В.В. Березуцького. URL: https://cutt.ly/nmd2vyh
------------------------	---	--	---

Опис теми Безпека життєдіяльності – ризик-орієнтований підхід. Загальні поняття аналізу та оцінки ризиків. Квантифікація небезпек. Ризикова поведінка людини в умовах небезпеки. Чинники ризику. Індивідуальний та соціальний ризику. Концепція прийнятнього ризику. Оцінка ступеню ризику. Управління ризиком. Інституція ризиків. Модель управління ризиками нещасних випадків.

Тема 3. Моделювання та прогнозування небезпечних ситуацій

Результат навчання РН1	Кількість годин: лекції – 2; практ. – 2	Література: Туровська Г.І. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. URL: https://cutt.ly/7Xdru0v	Навчальна платформа Moodle: https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2473 Додаткові ресурси: Яремко З.М. Науково-технічний прогрес, розвиток та безпека цивілізації. URL: https://cutt.ly/DC1zfQs
------------------------	---	--	--

Опис теми Методика вивчення ризику. Ідентифікація та оцінювання рівня небезпеки за допомогою імовірнісних структурно-логічних моделей. Логічна побудова дерева небезпечних подій та причин. Методологічні основи визначення надійності роботи апаратури в сучасних технологічних процесах. Якісний аналіз небезпек.

Тема 4. Людина як елемент системи «людина-життєве середовище»

Результат навчання РН2	Кількість годин: лекції – 2; практ. – 4	Література: Безпека життєдіяльності: навч. посіб. / за ред. В.В. Березуцького. URL: https://cutt.ly/nmd2vyh Туровська Г.І. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. URL: https://cutt.ly/7Xdru0v	Навчальна платформа НУВГП: https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2473 Додаткові ресурси: Яремко З.М. Фізіологічні, психологічні та соціальні особливості життєдіяльності людини. URL: https://cutt.ly/SC1zv4A
------------------------	---	---	---

Опис теми Організм в оточуючому середовищі. Фізіологічні та психологічні особливості людини. Людина-оператор як ланка обробки інформації. Узгодженість характеристик конструкцій технологічних систем з характеристиками людини та елементами середовища. Сучасні інформаційні технології та безпека життєдіяльності людини. Працездатність людини. Організація режиму діяльності. Особливості фізичної та

	розової праці. Організація робочого місця.		
Тема 5. Цивільний захист та аналіз виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій			
Результат навчання РНЗ	Кількість годин: лекції – 2 (1); практ. – 2 (2)	Література: Кодекс цивільного захисту України. <i>Відомості Верховної Ради України</i> , 2013, № 34-35. URL: https://cutt.ly/gEHR1Tq	Навчальна платформа Moodle: https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2473 Додаткові ресурси: Фесенко Г. В. Курс лекцій з дисципліни «Цивільний захист». URL: https://cutt.ly/LXjEIBH
Опис теми	Надзвичайні ситуації, причини виникнення та складові системи їх моніторингу. Завдання та загальні принципи організації ЦЗ України та суб'єкта господарювання. Сили і засоби ЦЗ.		
Тема 6. Класифікація надзвичайних ситуацій та їх вплив на життєдіяльність населення			
Результат навчання РНЗ	Кількість годин: лекції – 2; практ. – 2	Література: Кодекс цивільного захисту України. <i>Відомості Верховної Ради України</i> , 2013, № 34-35. URL: https://cutt.ly/gEHR1Tq	Навчальна платформа Moodle: https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2473 Методика ідентифікації потенційно небезпечних об'єктів. URL: https://cutt.ly/AXjW80R
Опис теми	Класифікація надзвичайних ситуацій, можливих на території України. Оцінка обстановки у надзвичайній ситуації на потенційно небезпечних об'єктах. Планування заходів з питань цивільного захисту.		
Тема 7. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту			
Результат навчання РНЗ	Кількість годин: лекції – 2; практ. – 2	Література: Левчук К.О., Романюк Р.Я., Толоч А.О. Цивільний захист: навч. посіб. URL: https://cutt.ly/7XjWEJR	Навчальна платформа Moodle: https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2473 Кодекс цивільного захисту України. <i>Відомості Верховної Ради України</i> , 2013, № 34-35. URL: https://cutt.ly/gEHR1Tq
Опис теми	Єдина державна система цивільного захисту. Застосування ризик-орієнтованого підходу до попередження надзвичайних ситуацій. Забезпечення заходів і дій цивільного захисту на транспорті. Підвищення стійкості об'єктів господарської діяльності в умовах надзвичайних ситуацій.		
Самостійна робота (опрацювання окремих тем або їх частин, які не викладаються на лекціях)			
Результати навчання РН1-РНЗ	Кількість годин: 27 (63)	Література: Безпека життєдіяльності: навч. посіб. / за ред. В.В. Березуцького. URL: https://cutt.ly/nmd2vyh Кодекс цивільного захисту України. <i>Відомості Верховної Ради України</i> , 2013, № 34-35. URL: https://cutt.ly/gEHR1Tq Фесенко Г. В. Курс лекцій з дисципліни «Цивільний захист». URL: https://cutt.ly/LXjEIBH	Навчальна платформа Moodle: https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2425 Додаткові ресурси: Законодавство України URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index Яремко З.М Науково-технічний прогрес, розвиток та безпека цивілізації. URL: https://cutt.ly/DC1zfQs Іванченко І.П. Зарубіжний досвід організації системи цивільного захисту. Організаційно-економічна складова URL: https://cutt.ly/9XjQ0W2
Опис тем	Модель життєдіяльності людини. Правові основи безпеки життєдіяльності. Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі. Особливості організації системи цивільного захисту населення в країнах світу. Порядок надання населенню інформації про наявність загрози або виникнення НС, правил поведінки та способів дій в цих умовах. Ідентифікація та паспортизація об'єктів підвищеної небезпеки.		

ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ (ПОЛІТИКА)

Дедлайни та перекладання

Оголошення стосовно дедлайнів здачі змістових модулів навчальної дисципліни відповідно до політики оцінювання оприлюднюються на сторінці даної дисципліни на платформі Moodle (<https://cutt.ly/OgtOnvz>) за календарем. Повторне вивчення дисципліни здійснюється відповідно до «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП» URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>

Правила академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти регламентовано Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату в НУВГП (<http://ep3.nuwm.edu.ua/10325/>). Здобувачі мають самостійно виконувати та подавати на оцінювання лише результати власних зусиль та оригінальної праці відповідно до Кодексу честі студента у НУВГП (<http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/>). За списування під час виконання окремих завдань знижується оцінка відповідно до ступеня порушення академічної доброчесності. Матеріали щодо пропагування принципів доброчесності розміщені за посиланням: <https://naqa.gov.ua/академічна-доброчесність>.

Для ознайомлення і застосування в своїй діяльності принципів академічної доброчесності рекомендується онлайн-курс «Академічна доброчесність» (<https://cutt.ly/AgtO6ac>).

Вимоги до відвідування

Завдання з навчальної дисципліни видаються викладачем під час практичних занять або дистанційно (розміщуються на навчальній платформі у відповідному розділі або видаються відповідно до запиту здобувача електронною поштою). Виконання та захист практичних робіт з навчальної дисципліни повинен бути вчасним. Відсутність на занятті компенсується самостійним опрацюванням матеріалу, розміщеного на навчальній платформі Moodle (<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2473>), та його виконанням та захистом на наступному занятті або на консультації.

Лекції, практичні заняття, консультації проводяться відповідно до розкладу занять (<http://desk.nuwm.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>).

Для пошуку додаткової інформації, ознайомлення з онлайн-курсом на заняттях можна використовувати мобільні телефони та ноутбуки.

З «Правилами поведінки під час семестрового контролю»; «Інструкцією для здобувачів вищої освіти щодо організації та проведення навчальних занять у дистанційній формі» та «Положенням про індивідуальний графік навчання студентів денної форми навчання Національного університету водного господарства та природокористування» можна ознайомитися за посиланнями:

	http://ep3.nuwm.edu.ua/view/subjects/insh/ http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/
Неформальна та інформальна освіта	<p>Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та інформальної освіти, визначаються у порядку відповідно до «Положення про неформальну та інформальну освіту в Національному університеті водного господарства та природокористування» (http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/).</p> <p>Відкриті онлайн-курси на платформі Coursera (https://cutt.ly/RgtSQXe) допоможуть ознайомитись з програмою вивчення аналогічних дисциплін у провідних університетах світу з відповідним зарахуванням за даною дисципліною.</p>
ДОДАТКОВО	
Правила отримання зворотної інформації про дисципліну	<p>Формою отримання зворотного зв'язку від здобувачів вищої освіти про дану навчальну дисципліну є анонімне опитування/анкетування щодо якості викладання та навчання за навчальною дисципліною.</p>
Оновлення	<p>Зміст даної навчальної дисципліни оновлюється на основі наукових досягнень і сучасних практик в даній галузі та змін у освітній програмі щодо програмних результатів навчання. Ініціатором оновлень є, насамперед, викладач, а також здобувачі, котрі долучаються шляхом анонімного анкетування.</p>
Навчання осіб з інвалідністю	<p>Особливості організації навчання людей з інвалідністю регламентовані у «Концепції щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами (осіб з інвалідністю) у Національному університеті водного господарства та природокористування» (http://ep3.nuwm.edu.ua/15913/).</p>
Інтернаціоналізація	<p>Питання інтернаціоналізації регламентуються нормативними документами: «Стратегія інтернаціоналізації Національного університету водного господарства та природокористування на період до 2025 року» (http://ep3.nuwm.edu.ua/18517/), «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу в НУВГП» URL: http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/.</p> <p>Іноземні сайти для вивчення навчальної дисципліни: Occupational Safety and Health Administration. URL: https://www.osha.gov/; Canadian centre for occupational health and safety. URL: https://www.ccohs.ca/; Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo URL: http://www.insht.es/.</p>